

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Ca. 10

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

hic mendaciter Caluinus affirmat. Ita vel rota corruit Caluini comparatio, vel ipsi certè Caluino Christus nunquam penitus innotuit, qui cum Lutheri placitis nunquã penitus conuenire voluit. Sed hac cæcitate & vertigine merito feriuntur, vt alios ferire volentes, seipfos grauissimè vulnerent, qui contra stimulum calcitrant, & in Ecclesiæ petram sua cornua frustra illidunt: vnde frangantur ipsi, illa manente illæsa, contra quam & portæ inferi non præualebunt.

IN IOANNIS CAP. X.

1. *Amen amen dico vobis: Qui non intrat per ostium in ouile ouium, sed ascendit aliunde, fur est & latro.*

VIA cæco restituto propter Christi confessionem è Synagoga eiecto, eo ipso facto Christum esse pseudopropheta, omnèque illi adhaerenteseductos esse Pharisei publicè declarabant, ad hanc impiam & periculosam sententiam hominum animis erimendam (agebatur enim quasi de summa rei, vbi ipsa docetis Christi persona & autoritas in quæstionem vocabatur) docet diligenter & cum magna asseueratione, adeò seductorem se non esse aut pseudopropheta aliqueum à nemine missum, vt ipse sit omnium Prophetarum caput, Pastorum princeps, & ostium ipsum totius ouilis, scilicet per cuius fides intrare semper oportuit in ouile gregis Domini, idèoque qui per ipsum non intrarunt, sed aliunde quàm per ipsum ascenderunt, vel seipfos ingerendo, vel in eum non credendo, illi demum fures sunt & latrones, qui vel ad spoliandum vel ad mactandum veniunt. Quibus verbis etiam ipsos Pharisæos perstringit, qui quum populi doctores essent, Christum repulerunt, per quem tam illi, quàm populus quem regebant, salutem consequi debebat: quod in illis verbis expressit: *Ego sum ostium: per me si quis introierit, saluabitur.*

Ex hac igitur Christi doctrina cœlesti & saluberrima, quælia & quæ venena exfluxerit Caluinus, vt ab Ecclesiæ unitate Christianos diuellat, verèque furem & latronem ipsemet agat, aduicere operapretium est. Multis enim verbis hanc causam tractat, veluti nefarij sui schismatis apologiam, & veluti omnibus lectoribus suis classicum canes, vt contra Ecclesiarum Pastores ac Præpositos audacter insurgant. Tota eius disputationem proferam, & breui annotati. ne singula refutabo quæ refutatione egent. *Quia* (inquit) *negotium Christi*

Christo erat cum Scribis & Sacerdotibus, qui habebantur Ecclesia Pastores; si vellet doctrinam suam recipi, necesse erat illos spoliare huius tituli honore. Errat Calvinus. Christi enim scopus erat, suam auctoritatem statuere, & quod ille esset ostium ouium docere; quæ erat doctrina omnibus temporibus necessaria; non Phariseos suo honore spoliare, quos adhuc in cathedra Moysis sedere & passus & professus erat. Demus tamen hoc Christum quoque respexisse, & aliquo modo huc etiam collimasse, quod non est penitus improbabile. *Apologia schismatis Calviniani refellit.*

Poterat etiam (ait Calvinus) multum fidei derogare eius doctrina credentium paucitas. Nugæ. Nec de paucitate credentium in hoc capite quicquam disputat Christus, nec eius doctrinæ paucitas credentium derogare potuit, qui Ecclesiam nouam non collegit, sed eius per Apostolos colligendæ semina iecit. *Calvinus.* Contendit ergo non omnes in Pastorum vel ouium numero habendos, qui externum in Ecclesia locum usurpant, sed hac demum nota legitimos Pastores à reprobis, genuinas oues ab adulterinis discerni, si ipse vnus omnium scopus sit, principium & finis. Hic impostorem agit Calvinus, & oscitantem lectorem in nallas suas facile pertrahit. De externo in Ecclesia loco nihil hic contendit, nihil disputat Christus. Verum quidem est, legitimos Pastores & genuinas oues Christi, illum vnum pro scopo habere, in illum vnum credere, in illum amando tendere debere. Tales autem Pastores & tales oues profectò externum in Ecclesia locum tenent, & ipsamet constituunt Ecclesiam. De talibus ergo disputat Christus, docens se ostium ouium; sed de externo in Ecclesia loco nihil disputat, nec vel docet, vel vllò verbo insinuat, externum in Ecclesia locum, vel Pastores vel oues usurpare, qui tales nō sunt. Hoc sibi finxit nefarius impostor, vt ab externæ Ecclesiæ vnitatem homines diuellat, & Christum à suo corpore seiungat. Est igitur Christus & Pastoribus & ouibus, vnicus scopus, principium, & finis, sed in externa & visibili per totum orbem Ecclesia. Est Christus caput, sed corporis sui, quod est Ecclesia, *Ephes. 1. Matth 18.* eaque externa aliqua, vt locum habere vox illa semper possit: Dic Ecclesia. In hac impostura tota reliqua fundatur Caluini disputatio, ideòque attentius perpendenda est. *Calvinus.* Hæc (inquit) admonitio cum omnibus seculis utilis fuit, tum hodie præsertim necessaria est. Respondeo: Hæc impostura cum omnibus seculis aduertenda, & diligenter cauenda est, tum hodie præsertim necessatio aduerti & cauendi debet. Nulla est nocentior Ecclesia pestis, quam dum lupi sub Pastorum larua grassantur. *Calvinus.*

Opti

Optima propositio: & idè nocentissima pestis Calvinus fuit, qui Genevæ sub Pastoris larua lupis tot annis grassatus est. Idè vt sub Pastoris larua caueatur lupo, externæ Ecclesiæ adhærendum est, in qua sola veri Pastores sunt à Christo dati, & perpetua ac legitima successione conspicui. *Scimus etiam quàm durum offendiculum sit, quum spurij vel degeneres Israelita se pro Ecclesiæ filiis venditant; & hoc prætextu insultant fidelibus.* Si extra Ecclesiam non possunt esse fideles, meritò & optimo iure Ecclesiæ Catholicæ filij fidelibus Calvinistis insultant: qui se pro Ecclesiæ filiis, quum verè spurij ac degeneres sint, venditare non audent; ideòque desertæ Ecclesiæ sibi consciij durum meritò offendiculum, & magnam conscientie carnificinam sentiunt, quando se non Ecclesiæ membra, sed sarmenta præcisa esse, vel ab aliis audiunt, vel nemine loquente ipsimet sentiunt. *Vtrique malo per continuos ferè aratum successus obnoxia fuit Ecclesia, sed hodie rudes & infirmi nihil magis perturbat quàm quum sanctuarium Dei videtur à summis Evangelij hostibus occupari.* Lupi sanè sub larua Pastorum, id est, hæretici magistri & pseudoprophetae, cum sectariis suis, qui se fideles nuncupabant, per omnes aratum successus fuere: sed hodie potissimum maximo numero grassantur. Si huiusmodi interdum aliquo serupo turbantur, quòd vident se ab Ecclesiæ vnitatè recessisse, & nefario schismate à Pastoribus suis sese separasse, ac denique à Christi corpore quòd est Ecclesia, alienos, in maximū salutis discrimen coiectos esse, non idè perturbantur quòd sanctuarium Dei à Evangelij hostibus occupatur; sed idè stimulante conscientia vtuntur, quòd sanctuarium Dei ab Evangelij hostibus occupari non posse ex aliqua adhuc relicta fidei scintilla aduertunt, memores verborū Christi, *Contra Ecclesiam meam porta inferi non praualebunt;* & eius quòd dixit Paulus, *Ecclesiam columnam & firmamentum esse veritatis.* Denique quòd sanctuarium Dei ab Evangelij hostibus occupetur, rem ita aduersam esse, vt implicet contradictionem in adiecto. Aut enim sanctuarium Dei est à quo recesserunt, & ab Evangelij hostibus occupari non potest; aut ab Evangelij hostibus occupatur, & sanctuarium Dei non est. Sed non est mirum si ipsa Ecclesiæ lux, quæ lux mundi est super montem posita, & arcondi non potest, sic in hæreticorum oculos aliquando incidat, & suo fulgore ita percellat, vt quantumlibet improbi perturbentur interdum, & animo crucientur, quòd à sanctuarium Dei, ab Ecclesia Christi Catholica, recesserint. Neque enim

Calvinus.

Hæreticorum carnificina de desertæ Ecclesiæ.

Calvinus.

(ait Calvinus) facile in animum inducunt, Christi doctrinam esse, cui tam acriter ab Ecclesie Pastoribus resistitur. Merito id quidem, quando (Apostolo teste) Christus Ecclesie sua Apostolos, Pastores, & Doctores dedit ad consummationem sanctorum, ad corroborationem fidelium, ad adificationem, & collectionem corporis Christi, ut non circumferamur omni vento doctrina. Iustissimus hic & necessarius scrupus est. Aut enim Christi doctrina esse non potest, quam illi contra Ecclesie Pastores tenent, qui à Christo dati sunt ut veram doctrinam perpetuò traderent; aut illi qui sic acriter resistunt, & à quibus sibi metuunt, Ecclesie Pastores non sunt, ut ideò ab illis sibi metuere non sit opus. Sed quia nemo repente fit turpissimus, qui recenter ab Ecclesia recedunt, necdum in hæresi animum obfirmarunt (quos rudes & infirmos Calvinus vocat) hoc acerrimo stimulo pungi & scrupo percelli necesse est.

Videbimus statim quod huic morbo remedium Calvinus adferet. Interea quid adhuc speculetur audiamus. Deinde quia maior pars falsis doctrinis circumducitur per falsos errores, dum singuli alios respiciunt, & expectant, nemo ferè in rectam viam se patitur adduci. Hoc schismaticis ac hæreticis omnibus à Catholica Ecclesia egressis accidere facile crediderim. Tales enim, relicta semel regia & tuta credendi via, omni vento doctrina circumferuntur, modò huic modò illi sectæ se addunt. Nunc hanc nunc illam sententiam tenent. Nunc huic nunc illi Magistro adherent. Denique qui legitimos Pastores semel contemnere didicerunt, non ita facile aliis se subiiciunt. Quod ergo horum malorum remedium? Ergo (inquit Calvinus) nisi lapis & furibus sponte nos exponere liber, ne in laruatis Pastoribus vel ouibus fallamur, imprimis cauendum est. Rectissime. Sed quæ cauendi ratio? Magnificum (inquit) est Ecclesie nomen, & meritò. In ea igitur manendum; & (ut ait Augustinus) eius Ecclesia gremio nos condere sine vlla dubitatione debemus, qua usque ad confessionem generis humani ab Apostolica sede per successiones Episcoporum, frustra hæreticis circumlatrantibus, & partim ipsius plebis iudicio, partim Conciliorum grauitate, partim etià miraculorum maiestate damnatis, culmen autoritatis obtinuit. Cui nolle primas partes dare, vel summa profectò impietatis est, vel precipitis arrogantie. Est igitur in Ecclesia manendum, eaque Catholica & Apostolica, per successiones Episcoporum seriatim continua propagata. Sed (inquit Calvinus) quo plus reuerentia meretur Ecclesia, eò magis sollicitè ad notandum vera vel falsa Ecclesie discrimen

Ephes. 4.

In libro de
utilit. cre-
dendi, cap.
17.

inten

Caluini
mendacium.

Impostura.

Figmentū
ridiculum.

Caluini
mendaciū
triplex.

Aliud mē-
daciū.

intentos nos esse docet. Verum quoque & istud, atque impi-
mis necessarium. *Habent enim & vespa aluearia sua, habent*
Marcionitæ Ecclesias suas, ait Tertullianus. Nunc an istud di-
scrimen notare Calvinus queat, attendamus. *Apertè* (inquit)
hic negat Christus pro Pastoribus habendos, qui tales se iactant,
vel censendos esse in ouibus quicumque externis insignibus glo-
riantur. At vbi, quæso, vel in quibus verbis hoc negat Chri-
stus? Fallit lectorem, mentitur. Deinde si non sunt pro Pasto-
ribus habendi qui tales se iactant, ergo & veri Pastores repu-
diandi sunt. Nam & illi haud dubiè Pastorum nomen, titu-
lum, auctoritatem meritò sibi venditant. Obserua quàm va-
frè loquitur Calvinus. *Non sunt* (inquit) *pro Pastoribus ha-*
bendi qui tales se iactant: id est, qui toto orbe Christiano pro-
talibus habentur. Hoc vnum tacitè vrget, & clam premit: ut
qui in Catholica Ecclesia Pastores habentur, ab omnibus repu-
dientur. Et quia tales Pastorum nomen necessariò sibi ven-
ditant, ait negare Christum tales pro Pastoribus habendos.
Vnde sanè sequeretur. ipsum Calvinum, & alios omnes tan-
Caluinos quàm Lutheranos quàm cuiuscunque sectæ mi-
nistros, hoc eodem nomine reici oportere. Cui enim du-
bium, quin illi omnes & singuli pro Pastoribus se iactent,
Pastorum nomen sibi venditent, veluti Pastores audiri à suis
ouibus velint? Sed impostor, si verè ac propriè loqui vellet,
hoc dicere debuit: Non esse omnes pro Pastoribus habendos
qui tales se iactant. Hæc enim vera est propositio, tametsi à
Christo hoc loco non affirmata. Sed si ita loqueretur, facile
vidit propositum suum huiusmodi verbis nihil iuuari, & le-
ctorem statim intellecturum, generalem illam propositio-
nem nihil probare, sed probandum superesse, qui tandem
veri Pastores censendi forent, ex illis omnibus hoc sibi no-
men venditantibus. Nunc autem quia non veritati, sed im-
posturæ studuit, ita loqui voluit, ut Catholicæ Ecclesiæ Pa-
stotes qui apud vulgus Christianorum tales habentur, & pro-
talibus se meritò venditant, non pro huiusmodi habendos
esse lectori persuadeat, idque quia Christus hoc negat, atque
adeò apertè hoc loco negat. *Apertè* (inquit) *hic negat Chri-*
stus, vbi ter mentitur. Nam nunquam hoc negat Christus
multo minus hoc loco negat, & omnium minimè apertè
negat. Hoc verò quod diximus Caluini propositum in
quentibus suadere contendit. *De Iudaica* (inquit) *Ecclesia*
sermonem habet. Falsum est istud. Christus de nulla Ecclesia
in verbis citatis sermonem habet: sed id vnum ostendit
pet

per parabolam pastoris rustici, se esse & ostium totius ouilis, ut in eum credere debeant qui in ouili seruari volunt (*Ego sum ostium, si quis per me introierit, saluabitur*) & bonum Pastorem: qui autem ante eum venerunt, seu Iudæos illos pseudopphetas intelligas, Iudam, Theodam, qui, quod Christo erat proprium, sibi arrogarunt, seu alios quoscunque humanæ philosophiæ magistros, qui ad summum bonum discipulos suos adducere tentabant, fures fuisse & latrones. De Iudaica autem Ecclesia, de Synagoga non loquitur, quasi quotquot ante Christum Synagogæ præessent, vel in Synagoga docuissent, fures fuerint ac latrones: quo nihil absurdius dici potest. Prorsus igitur falsum ac futile est, de Ecclesia Iudaica Christum hîc loqui. Audiamus tamen adhuc quid ex eo inferre velit. *Nostra* (inquit) *Ecclesiæ in hac parte non dissimilis est ratio.* At hoc non minus falsum & absurdum est. In more quidem est Caluino aliisque hæreticis, Ecclesiam Christianam, Synagogæ Iudaicæ; Catholicæ Ecclesiæ Episcopos ac Pastores, Phariseis & Sacerdotibus qui Christi tempore Synagogæ præerant, accomparare. Sed illa comparatio, quàm absurda, insana, & impia sit, iam aliis in locis huius operis nostri satis luculenter ostendimus, ut nihil hîc vel repetere vel addere opus sit. In his igitur duabus propositionibus, præterquam quòd falsæ sunt & absurdæ, aduertat lector nihil attulisse Caluinum, cur pro Pastoribus haberi non debeant qui vulgò tales habentur.

Iam aliam viam aggreditur. *Spectandus* (inquit) *est consilij Christi finis quem dixi, ne scilicet terreantur vel labascant infirma conscientia, quum Euangelio infestos vel contrarios in Ecclesia: ne à fide propterea resliant quòd paucos ex vulgo Christianorum in audienda Christi doctrina condiscipulos habeant.* Rursum mentitur, fingendo sibi consilij Christi finem, qui in textu Evangelico non comparet. In more hoc Caluino est, audacter fingere ut callidè decipiat. Hoc ipsum quoque quod *consilium Christi esse* homo audax confingit, consilio Christi vero in Scripturis reuelato, & per Paulum asserto (verbis ad Ephes. 4. ex diametro repugnare, nec fieri posse ut Pastorum loco in Ecclesia regnent qui Euangelio sint infesti & contrarij, in superioribus ostensum est. Sed nec de paucitate credentium aliquid Christus in hoc capite agit. Promissiones à Christo Ecclesiæ suæ factæ multitudinem credentium sonant, & de propaganda toto orbe Euangelij doctrina loquuntur

(vt

Act. 5.

Ad Matt.

cap. 21. &

ad Ioan.

cap. 7.

Caluinus
audacter
fingit, ut
callidè de-
cipiat.

De principi-
pijs fidei
lib. 2.

(vt alibi ex Scripturis ostendimus) non de huiusmodi credentibus, qui ex vulgo Christianorum paucos habeant in doctrina Christi condiscipulos, quales hic suos Calvinus defecit, & quæ propria est Paris nota, Catholica Ecclesia, quæ totum sonat, prorsus contraria Habere paucos condiscipulos ex vulgo Christianorum in audienda Christi doctrina, eit omnino tenere partem Caluini, partem Lutheri, sicuti tenebant olim alij partem Nouati, vt scripsit Cyprianus; & partem Donati, vt scripsit August. Hactenus ergo non nisi sectarium se esse, & veræ Ecclesiæ hostem, veluti suo se forex indicio, Calvinus prodidit.

Videamus adhuc alia eius commenta, quibus nititur à Catholica Ecclesiæ vnitare lectores suos abducere, Euāgelicam hoc loco Scripturam deprauans. *Quum* (inquit) *Ecclesiam Christus faciat similem ouili, in quo Deus omnes suos aggregat, se comparat ostio, quia non alius quàm per ipsum in Ecclesiam pateat ingressus. Hinc sequitur, eos demum probos esse Pastores, qui rectà ad Christum ducunt; eos in Dei ouile verè colligi, & censeantur in eius grege, qui se uni Christo addicunt. Ceterum hoc totum ad doctrinam refertur. Nam quum in Christo absconditi sunt omnes sapientia & scientia thesauri; qui inde nihil desecit, neque viam tenet, neque per ostium ingreditur. Sunt hæc omnia vetissima. Quid ex istis inferet Calvinus? Nonne (inquit) quisquis monitorem Christum non aspernabitur, facile se ab ea dubitatione expediet (qua tam multos perplexos tenet) quenam sit Ecclesia, & quinam sint Pastorū loco audientia. Quomodo aut qua tandem via? Attende, Lector, an rem tantam dexterè & aptè doceat. Nam (inquit) si nos à Christo abducere tentant qui Pastores vocantur, fugiendi sunt Christi iussa non secus ac lupi vel fures. Istud adhuc non docet quæ sit vera Ecclesia, sed aliqua ex parte docet quæ non sit vera Ecclesia. An non verò longè aliud est scire, hanc urbem non esse Romam, quàm esse Romam? Qui Mediolanum demonstrat, dicens: Hæc non est Roma, an adhuc me docuit, quæ sit vbi sit Roma? Sic Calvinus proposita dubitatione quæ sit vera Ecclesia (qua nulla dubitatio n̄ facit est, & quæ merito tam multos, vt ipse fatetur, perplexos tenet) respondet, Hæc non sit vera Ecclesia, qua à Christo nos abducit. Sed an propterea scire possum vbi vel penes quos sit vera Ecclesia? Iam quid didici ibi non esse veram Ecclesiam, vbi in Christum nō creditur, ideòque neque apud Mahometem, nec apud paganos quærendam esse Ecclesiam. Sed adhuc nō audio vbi vel apud*

Caluini do-
ctrina de
vera Ec-
clesia in-
uenienda.

quos illa quæri possit. Sic hæcenus nihil dicit, nihil docet. Videamus quod sequitur. *Nec cum alio grege ineunda vel colenda societas, quàm qui in pura Evangelij fide conspirant.* Hic aliquid dicere & docere videtur, vt sciam non solum quæ non sit, sed etiam quæ sit vera Ecclesia. Sed hoc aliquid nihil est. Si enim omnes qui Evangelium profitentur, in pura Evangelij fide conspirarent, aut si hoc ipsum, *In pura Evangelij fide conspirare*, res esset per se nota, omnibus clara & perspicua, rectè ex eo intelligerem quæ sit vera Ecclesia, & cum quo grege ineunda ac colenda societas esset. Nunc autem quum Evangelium profiteantur, & in Evangelij pura fide conspirare se dicant, contendant, affirmant, non solum sectæ reliquæ omnes haud secus quàm Calvinica secta, sed imprimis ipsa Catholica Ecclesia, illisque toto orbe Pastores qui vulgo Christianorum præfunt; quis non videt, ambigam, fallacem, incertam, ac nullam hanc notam esse quàm Calvinus designat? illamque dubitationem de vera Ecclesia, quæ tanta multos perplexos tenet, necdum esse sublatam, sed auctam potius, & in maiorè creuisse? Multò enim difficilius est quærenti veram Ecclesiam, & veros Pastores, iudicare ac discernere qui tandem in Evangelij pura doctrina conspirent (maximè in tot hodie sectis aded non conspirantibus, vt in qualibet secta ipsi inter se sectarij digladiantur) quàm talem Ecclesiam cognoscere, qualem in Scripturis Christus promissit, nempè toto orbe diffusam, & perpetuò in terris existentem.

Cæterum hanc suam notam & probare Calvinus vult, & non difficilem ostendere. Expendamus an id efficere queat. Probare eam vult à Christi autoritate sanè maxima. *Hæc (inquit) ratione hortatur Christus suos discipulos, vt se ab incredula totius gentis multitudine separent, ne impijs Sacerdotibus regendos se permittant, nec sibi fucum ex vanis & ventosis nominibus fieri sinant.* Vbi aut quibus verbis hoc hortatur? Aduerte perpetuam audaciam hæretici impietatem. Christo affingit quicquid à Christo dici vellet. Sui cerebri commentum pro Dei verbo obtrudit. Et vide quàm artificiosè fingat. *Hortatur (inquit) Christus discipulos suos, vt se ab incredula totius gentis multitudine separent. Tu iam intellige, non dissimiliter à tota Papistarum multitudine, utcumque non vnam sed multas gentes occupet, separari te debere. Hortatur ne impijs sacerdotibus regendos se permittant. Tu iam intellige, nec Ecclesiæ Catholicæ Sacerdotibus ac Episcopis regendum te permitttere. Hortatur ne ex vanis & ventosis nominibus fucum*

Nota Ecclesia Calviniana penitus incerta.

Calvinus Christo affingit quod à Christo dici vellet.

sibi fieri sinant. Tu iam intellige, cauendum tibi ne vlla Pastorum, Episcoporum, Conciliorum vocabula te moueant. Sed tota hæc triplex adhortatio in fumum eumque fœtidum & malè olentem euanescit; quia ad hæc omnia nō Christus sed Calvinus hortatur: nec Redemptoris nostri sed execrabilis impostoris hæc verba sunt. Deficit igitur probatio, & non nisi turpem infamiã impostoris, impij & mendacis Magistri, ex ea consequutus Calvinus est. Nunc vt notam, quam designauit facilem esse doceat, aduertamus.

Tractans illa Christi verba, *Oues illum sequuntur, quia sciunt vocem eius*: Notanda est (inquit) ratio cur dicantur oves sequi: quia scilicet Pastores à lupis discernere nouerunt ipsa voce. Hic est spiritus discretionis quo electi Dei veritatem à falsis hominum figmentis diiudicant. Ergo in Christi ouibus præcedit veri notitia: deinde accedit seruum obsequendi studium, vt non modo intelligant quid verum sit, sed etiam ex cordis affectu recipiant. Hæc est resolutio Calviniana, plane absurda & impia, vt aliis in locis demonstrauiamus. Sed hic par-

De Princip. fid. lib. 5. & contra Vohitarum lib. 3. cap. 15. sect. 17.

Gal. 1. 2. Ioan. 1.

Heb. 3. Luc. 12. 1. Cor. 3.

Heb. 13.

1. Cor. 12.

Rom. 10.

ca. *Oues sequuntur pastorem, quia nouerunt vocem eius*, à communi & recepta fide, quam dudum didicerunt, & quam eius voce agnoscunt. Non enim hic de ouibus in caulis colligendis Christus disputat, sed de iam collectis ouibus & sub Pastore in ouili constitutis. Isti cognoscunt vocem Pastoris à communi doctrina, sicuti non cognoscunt vocem alienorum à doctrina aliena & peregrina. Quando audiunt docentem aliter quàm acceperunt, anathema dicunt. Quando audiunt non afferentem doctrinam illis traditam, nec Aue illi dicunt, sed fugiunt ab eo. Hic est spiritus non discretionis, quo solyalent Pastores & Doctores, qui exercitatos habent sensus in Scripturis, qui sunt prudentes patresfamilias, scientes dare triticum in mensura, qui quum spirituales sint, diligunt cant omnia; sed hic est spiritus obedientiæ, quo Præpositi suis obediunt & subiacent; est spiritus fidei, quo electi doctrinam non ipsi veritatem à falsitate diiudicant, quasi omnes Præposita, omnes Doctores essent, sed obsequenter credant, quod Pastores docent; scientes Christum in Pastoribus suis loqui, & se Christum audire quando Pastores audiunt. Non ergo in Christi ouibus præcedit veri notitia, ac deinde accedit obsequendi studium (vt mentitur Calvinus) sed contra in Christi ouibus præcedit obedientia, vt sic veri notitiam consequantur. Fides enim ex auditu prædicantis Ecclesiæ, (quomodo enim credent sine prædicante?) vt postquam audiendo Ecclesiam

credunt, tum demum veri notitiam consequantur. *Fides enim
precedere debet intellectum* (ait Augustinus) *ut intellectus sit De verb.
fidei primum.* Ita omnia inuenit Calvinus: & quia ad hære- *Domini
sim non fidem; ad sectas non ad vnam veram Catholicam* *Serm. 50.*
Ecclesiam, lectorem trahit, ideò ea via procedit qua fiunt
hæretici, non qua iuxta ordinem à Christo institutum fiunt
credentes & veri discipuli Christi. Ordo Christi hic est, vt à
Pastoribus accipiatur doctrina, & ex Pastorum iudicio pen-
deant oues. Calvinus contra ex doctrina vult cognosci à po-
pulo Pastores, vt ex ouium iudicio ac veri notitia quam ex
proprio discretionis spiritu quisque habet, tota Pastorum
authoritas & tota veræ Ecclesiæ notitia dependeat. Sic ab
vnicate Ecclesiæ lectores diuellere hoc loco sategit.

16. *Et fiet vnum ouile, & vnus Pastor.*

Veniente in mundum Christo, duo erant ouilia gregis
Dominici: vnum speciale & notissimum, Synagoga Iu-
daica; speciale, quia de venturo Messia expressam fidem ha-
bebat, præcepta quoque ceremonialia & iudicialia à Deo tra-
dita, & eloquia Dei illi concredita; notissimum, propter reli-
gionis amplitudinem & perfectionem, vnde *notus in Iudæa Psal. 76.
Deus, & in Israel magnum nomen eius, & propter accepta Dei
beneficia peculium Dei (non enim fecit taliter omni nationi, & Psal. 147.
iudicia sua non manifestauit eis,) alterum Ecclesia Gentium*
toto orbe dispersa, quæ propter raritatem & paucitatem ouiu-
lis, *mulier sterilis & deserta* in Scripturis vocatur: vbi tamen *Esaï. 54.*
aliqui erant ad ouile Dei pertinentes, vt Ierhro Madianita,
Iob cum tota familia sua, Sibyllæ, & huiusmodi, qui in vnus
Dei fide & in mandatorum moralium obseruatione cum Sy-
nagoga conueniebant, sed ad externum cultum quod atti-
net, iuxta legem naturæ certis & indefinitis sacrificiis (vt
patet in Iob) Deo seruiebant. Qua de re vide latè disputan-
tem August. Nunc autem dicit Christus quòd hæc duo *De Ciuit.
Dei lib.
18. cap. 47.
& de præd.
sanct. c. 9.
Ioan. 11.
Ephes. 2.*
ouilia vnum fient ouile; quod postea aliis verbis Euāgelista
dixit, *Christum moriturum non solum pro gente Iudaica, sed vt
filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in vnum: & Paulus
significauit dicens de Christo: Qui fecit vtraque vnum, vt
duos condat in semetipso in vnum nouum hominem, euangeli-
zans pacem ijs qui longè fuerunt, & ijs qui propè.* Addit porro
Christus non solum fore vnū ouile, sed & fore vnum Pasto-
rem, id est, non solum vnā vniuersalē Catholicā Ecclesiam, *Vnus su-
premus
Pastor in
Ecclesia.*

Rom. 2.

in qua non erit *distinctio Iudaei & Graeci*, non solum vnum populum, vnā fidem, vnicam religionem, eadem Sacramenta, vnum sacrificium (hæc enim constituunt vnum ouile) sed etiam vnum caput religionis, & vnicum supremum gubernatorem, visibilem & præsentem, qui visibilem & militantem Ecclesiam regat. Sicut enim de ouili visibili & militante Christus hîc loquitur; sic & de vno Pastore seu capite visibili ac militante perpetuò futuro, non de se ad Patrem redituro ac in cælis triumphante loqui necessario intelligendus est. Hæc de causa post resurrectionem suam, quo tempore hoc ouile colligi debuit per Apostolorum prædicationem in vniuerso mundo, eodem tempore vnum pastorem

Ioan. 21.

omnibus præfecit, dicens Petro singulariter, *Pasce oves meas*. Sic in alia Scriptura, vbi hæc vnus ouilis collectio manifestè

Ezech. 37.

prædicatur his verbis, *Assumam filios Israel de medio nationum ad quas abierunt, & congregabo eos vndique, & adducam eos ad humum suam, & faciam eos in gentem vnā in terris montibus Israel* (quæ verba Theodoretus his Christi verbis, quæ nunc tractamus, eruditè & verè applicat, nam & alioquin decem tribus cum aliis duabus nunquam iterum sub vno Rege coaluerunt) addit quoque Propheta, *Et Rex vnus erit omnibus imperans*. Hic est vnus Pastor visibilis ac supremus non ipse Deus, qui manente diuisione Synagoga & Ecclesie Gentium, vnus semper vtrique imperabat, quatenus vnus Dei fidem & mandata vtrumque ouile obseruabat. Sic huius contextus litera bene & diligenter perpensa, non secus vniuersæ totius Ecclesie caput visibile quàm vnum corpus visibile efficaciter probat.

Atqui non id admittit Calvinus. *Obserua* (inquit) *modum quo grex Dei colligitur. Nempe quum vnus est omnium Pastor, & vox eius auditur. Quæ verba significant, vbi subest vni Christo Ecclesia, eius imperio paret, doctrinæq; auscultat, tunc de vniuersitate compositum eius esse statum*. Sed non esse hunc totum & plenum verborum Christi sensum, præcedentia monstrant. Agit Christus de vno Pastore qui vnum ouile regat, sicut antea duo ouilia varios habebant Pastores; Synagoga vnum certum summum Pontificem (quæ in hoc quoque Ecclesiam Gentium excellebat) Ecclesia Gentium toto orbe dispersa varios & incertos fidei magistros. Denique visibilis Ecclesie tam Iudæorum quàm Gentium in vnum visibile ouile colligendæ vnum fore visibilem Pastorem docet. Ezechiel Propheta de eodem vno super totum ouile visibilem Pastorem

Pastore prædixit. Christus vnum huiusmodi Petrum constituit. Tum de eo quod futurum est Christus loquitur, *Fiet vnum ouile, & fiet vnus Pastor.* At ante Christum incarnatum Christus, vt Deus, fuit caput totius Ecclesiæ, & vtrumque ouile habuit semper vnum Pastorem Deum, in quem vtrumque credebatur, & cuius mandatis vtrumque obtemperabat. Tandem Christus est vnus Pastor omnium, voxque eius auditur, quatenus per visibiles Pastores Ecclesiæ suæ datos pascit, & in illis auditur. *Qui vos audit, me audit. Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Pascite oues meas.* Nunc Caluinus, cum cæteris hæreticis, Christi vocem audire volunt non per eos loquentem per quos loqui & se audiri voluit, sed in scripto verbo prout illi volunt intellecto loquentem: hoc est, ita loquentem sicut illi eum loqui volunt. Quum enim non nisi in scripto verbo loquentem Christum audiunt, hoc autem scriptum verbum ita illis sonabit sicut ipsimet proprio quisque cerebro variè, differenter, ac repugnanter exponunt, sequitur vt non Christum sed seipsos audiant; & sub prætextu audiendi vnum Christum, Ecclesiæ vocem artificiosè reiiciant, per quam solam Christus loquitur, quæ sola verbum scriptum & totam vocem sponsi sui optimè nouit atque intelligit. Tunc igitur ouilis Dominici status ritè erit cõpositus, quando vni quidem Christo subest Ecclesia, id est, populus credentium, sed per eos in Ecclesia loquenti quos posuit Spiritus S. regere Ecclesiã suam, eiusque sic loquentis imperio parer, doctrinæque auscultat: non quando reiecta voce vnus supremi Pastoris & aliorum in Ecclesia Pastorum vni Christo in verbo scripto loquenti subest, parer, & auscultat. Sic enim non Christo obeditur, sed variis opinionum idolis, quæ ex verbo scripto quisque sibi hæreticus fabricat. Ex vno illo verbo, *Hoc est corpus meum*, ferè centum idola horum temporum hæretici sibi sinxerunt: nec ibi subesse Christo volunt, aut vocem eius audire, sed in mille formas verba eius torquere, lacerare, dilaniare, & quiduis potius credere, quam quod vox illa Christi disertissimè sonat. Imò ne Christi verbis superstitiosè affixi simus, omnibus modis contendit impostor Calvinus, vt supra accepimus. Eadem & hinc vsus impostura, ad vnus Christi vocem specioso & fallaci prætextu lectorem pellicit. Quo blandimento hypocritico vsus, quasi nihil sanctius dici posset, ita mox contra nos inuehitur. *Si quid tale apud se nobis Papista obtendant, fruantur quantum opere superbiunt Ecclesiæ titulo. Si verò illic silet Christus,*

Luc. 10.
Matth 16.
Ioan. 21.

Hæretici
seipsos audiunt.

Ad Marc.
cap. 26.

Schisma-
tis Calui-
niani de-
fensio rati-
onatur.

pedibus calcatur eius maiestas, ludibrio habentur sacra eius instituta, quid aliud est eorum unitas quam diabolica conspiratio, quae omni dissipatione peior est ac magis execranda? Proinde meminerimus semper à capite sumendum esse exordium. Haec in genere declamatio facile totidem verbis in Calvinum ac suos retorquetur. Si quid tale Calvinistae obtenderent, si loquentem per Ecclesiae vocem Christum agnoscerent, non iniuria vni Christo se subesse, eiusque vocem se audire profiterentur. Si verò illic silet Christus, auditur Calvinus, auditur Bucerus, Lutherus, & alij quos tacere oportuit ab Christi corpore percipios; si pedibus conculcatur Christi maiestas, eiusque sacratissima verba indignissimum in modum lacerantur, torquentur, eculco subiiciuntur; si ludibrio habentur sacra eius instituta, imprimis venerabilis Eucharistia ad prophanam cenam redacta; quid aliud est tota haec Calvini hypocritica professio, vni Christo subesse Ecclesiam, eius unius vocem audiendam, ei vni parendum & auscultandum, quam hominum rebellium nefaria conspiratio, qui sub praetextu obedientiae vni Regi praestandae, locales suos magistratus è gradu deiciunt & eorum excusso iugo, in eundem se locum intrudunt, vociferantes se Regis causam agere, se vni Regi parere. Proinde meminerimus sic à capite sumendum exordium, ut nec in civilibus Regi subordinati duces sua autoritate excidant, nec in sacris Pastores à Christo capite instituti legitimi sua potestate priuentur: sed tunc demum siue Regi in civilibus, siue Christo capiti in tota sacra doctrina, sacrisque eius institutis nos vni subesse, parere, auscultare, quando tum ducibus à Rege missis tum Pastoribus, Doctoribus, & vni maxime Petro à Christo ad pascendam & regendam Ecclesiam suam datis, subesse non recusamus, quando eorum vocem audimus, illis paremus & auscultamus.

Ecclesia
vox & au-
thoritas
necessaria.

Subiungit adhuc aliquid de veteris testamenti Prophetis, ut figmentum suum probabile efficiat. Vnde & Propheta (Ieremias) quum Ecclesia instaurationem describit, semper Davidem Regem adiungunt Deo: ac si dicerent, neque Ecclesiam esse ubi non regnat Deus, neque extare regnum Dei, nisi ubi Pastori honos Christo defertur. Quod Prophetae semper Davidem Regem adiungunt Deo, id contra Calvinum luculenter probat, in causa religionis semper esse Ecclesiam adiungendam Christo, quia neque auditur Christus nisi per Ecclesiam, neque extare regnum Christi potest nisi ubi illis honos defertur, quos ille in honore esse voluit, nisi ubi illi audiuntur

quos ille audiri iussit, nisi ubi illis obeditur, quibus ille obedire suos voluit. Calvinus artificiosè totum aut inuertit aut obscurat. Inuertit dicens, *non esse Ecclesiam ubi non regnat Deus*, quum contrà dici debeat, non regnare Deum ubi non est Ecclesia, in qua & per quam, quo ad doctrinam magisterium, Deus regnat. Per Ecclesiam quippe Deus cognoscitur, & Christus eius, & quicquid ad fidem pertinet: non autem per Deum immediatè & per se loquentem cognoscitur Ecclesia, aut aliquid aliud de fide. Non cognoscitur, inquam, ordinatio cognoscendi modo, quem Christus instituit. Rursum obscurat veritatem Calvinus, dicens, *non extare regnum Dei nisi ubi Pastoris honos Christo defertur*. Obscurat, inquam, veritatem, quia totum non dicit. Vt enim regnum Dei extet, non satis est Pastoris honorem Christo deferri, tamen Princeps Pastorum sit, imò quia princeps Pastorum est, & alios Ecclesie suae Pastores dedit, idque ut *regant Ecclesiam Christi sanguine acquisitam, quibus etià obedire & subiacere oportet*, debet præterea & aliis quoque Pastoribus honor deferri, quod qui facere detrectat, Christo iniuriam irrogat, dicenti, *Qui vos spernit, me spernit*. Quod autem de Prophetis Ecclesiam instaurantibus, quibus se ac suos similes esse Calvinus vult, iterum hoc loco suggerit Calvinus, in alio loco explicatum & refutatum dedimus. Manet ergo sana ac firma Christi sententia, *Vnum fore ouile, & unum Pastorem*, propter vnum primarium in pascendo vicarium, qui pariter cum aliis à Christo datis Pastoribus vnum istud ouile perpetuò pascat ac regat.

18. 26.

Heb. 13.

Luc. 10.

Suprà ad

Ioan. cap.

7. ver. 48.

26. *Vos non creditis, quia non estis ex ouibus meis.*

Horum verborum intelligentia quam tradidit S. August. *tract. 48. in hunc locum, videlicet, idcirco hos Iudæos non credidisse, quia de numero electorum non erant, nisi dexterè accommodetur, erroris causam dare, & hæresi Calvinianæ patrocinari videbitur. Docet enim Calvinus solos electos fidei donum accipere, & reprobos nunquam credere, ac nec posse credere, non solùm quia efficaciter non vocantur, sed quia nec vocantur à Deo. Sic vniuersalem vocationem negat. Si (inquit) diceret Scriptura Euangelium malignè & peruersè cõ-* *Institut. lib. 3. c. 2. num. 10.*
temni, quia audire pertinaciter multi recusant, valeret fortè hic color de vniuersali vocatione. Negat ergo Calvinus causam contempti Euangelij esse hominum pertinaciam credere

nolentium, & causam esse vult, quia Deus eos non vocat, sed
 solos electos. Hanc suam sententiam ex his Christi verbis eo-
 dem loco confirmat. Cæterum quum passim Scripturæ de-
 monstrant innumeros vocari à Deo qui non conuertuntur
 (quod multis exemplis ipse Caluinus alibi demonstrat lib.
 eodem cap. 24. num. 13.) nec minus constet multos efficacia
 à Deo vocari, conuerti, & credere, qui tamen electi non fue-
 runt, sed à gratia postea exciderunt (quam vnã ob causam
 ad perseverantiam tot hortantur Scripturæ, nec credentibus
 simpliciter, sed perseverantibus in fide vitam æternam promittunt)
 neque vniuersalis vocatio propter discretionem spe-
 cialis gratiæ neganda est, nec ipsa specialis gratia vocationis
 efficacis ad solos electos restringenda est. Vnde etiam con-
 stat, causam adæquatam, plenam, & propriã, cur Iudæi Chri-
 sto non crediderint, hanc esse non posse, quia de electis Chri-
 sti ouibus non erant, sed propriam causam fuisse, quia vocem
 Christi audire noluerunt. Sic enim Christus probat illos non
 fuisse de ouibus suis, quia oues (inquit) mea vocem meam
 audiunt, pulsanti mihi aperiunt, præuenienti gratiæ meæ obse-
 quantur, hoc vos non facitis. Sic non esse vos oues meas ipsa
 vestra incredulitate ostenditis. Est ergo Christi demonst-
 ratio à posteriori, siue ab effectu. Ab ipsa videlicet eorum incre-
 dulitate iam per experientiam diuturna & notabili, non ab
 ipsa reprobatione, probat eos non esse de ouibus suis. Sic ab-
 D Ioannes. *In hoc cognoscimus Spiritum veritatis & spiritum
 erroris: quod ille audit nos, hic non audit.* Hæc igitur Christi
 verba nec ad omnes non credentes diriguntur (quali hæc
 consequentia esset semper firma, Isti non credunt, ergo sunt
 reprobi, poterunt quippe adhuc postea credere, sicut Saul
 Christo incredulus, ad eoque credentiam persecutor, postea
 tamen credidit) sed ad solos obstinatos Iudæos eorumque
 similes dirigitur, nec quamlibet incredulitatem notant, sed
 singularem, & cum magna ac diuturna pertinacia com-
 etam. Et sic post longam & infructuosam prædicationem po-
 terit non improbabiler de incredulis dici, Isti non credunt
 quia non sunt de ouibus Christi: id est, ostendunt sua pertina-
 ci incredulitate quia non sunt de numero ouium Christi. Tu-
 les enim audiunt vocem Christi, & obsequuntur Ecclesiæ de-
 centi, quam qui audit, Christum audit.

Illud quoque in hac sententia tenendum est, Christum non
 excludere à numero ouium suarum nisi eos qui sua propria
 culpa & malitia oues Christi esse nolunt. Quod ipse Caluinus
 hic

Reprobatio
 nō est pro-
 pria, causa
 cur quidā
 non credūt.

3. Ioan. 4.

hoc loco sibiipfi in loco citato contrarius dissimulare non potuit. Ait enim *causam incredulitatis non residere in Deo, quia homines non nisi voluntaria malitia gratiam reijciunt*. Sic illa consequentia reiicienda est, Ille non credit, quia non est prædestinatus: & vera consequentia hæc est, Ille non credit, quia non vult credere, sed Dei gratiam voluntaria malitia reiecit. In his igitur verbis, *Quia non estis de ouibus meis*, intelligendum necessitati, quia vestra culpa & proprio demerito non estis de ouibus meis. Hoc supra aliis verbis apertius expressit: *Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis*, id est, Dei voluntatem non facitis, sed diaboli, vnde prius dixerat: *Vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere*. Vtrobique docet Christus ideo Iudæos non credidisse, quia homines impij & pertinaces erant, ex patre diabolo non ex Deo, ideoque non ex ouibus eius sed ex hædis & diaboli grege. Hic est horum verborum germanus, plenus, & orthodoxus intellectus.

Cap. 8:

28. *Ego vitam æternam do eis: & non peribunt in æternum: & non rapiet eas quisquam de manu mea.*

Colligit ex hoc loco Calvinus, semel Christo per fidem incorporatos, à salute excidere non posse. *Incomparabilis* (inquit) *fructus hic fidei est, quod certos ac securos esse nos iubet Christus, quæ fide in suum ouile sumus aggregati, & paulò post: insignis locus, quo docemur non minus certam esse electorum salutem, quam inuicta est Dei potentia*. Inter has duas Calvinus propositiones magnum discrimen est. Posterior quippe propositio vera omnino est, & illa ipsa quam Christus hic docet, *de ouibus suis, id est, de electis suis loquens, quæ audiunt vocem eius, & ille cognoscit eas, ipse quoque sequitur eum*. Tales oues, tales electos, nemo rapiet de manu Christi. Quia nimirum perpetuus eorum custos, adiutor ac defensor Christus est. *Is- storum enim anima in manu Dei sunt, & non tanget illos tormē- tum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace*. Habet quidem diabolus varias nocendi artes, habet & mundus: ab vna quidem parte tyrannos armatos, præfectos, iudices, tribunalia, carceres, catenas, virgas, secures, eculeos, exilia, mortes (quæ omnia & singula tormenta experti sunt hodie Sancti in persecutione Anglicana) & quicquid præterea constantibus animis terrorem solet immittere. Habet ab altera parte voluptates, honores, dignitates, & quicquid animos

Cõtra certitudinem gratia ex sola fide.

Sap. 3.

Esai. 38.
In Propht.
Moralo

Rom. II.

De doct.
Christ. lib.
3. cap. 6.

Caluinus
Paulo eõ-
tradicit.

quamlibet incorruptos solet corrumpere. De qua mundi corruptela ait quædam Scriptura: *Ecce in pace amaritudo mea amarissima: quod alibi latius exposuimus. Sed contra hæc omnia, & alia quæcunque electorum saluti insidiantia, stat *uiris fortissima, nomen Domini, & quod Christus hic dicit, Nemo rapiet eas de manu mea.* Itaque posterior Caluini propositio verissima est, & præsentis Euangelio conformis. Sed verò prior Caluini propositio nec cum Christi hoc loco verbis, nec cum tota Euangelica doctrina aliquid commune habet. Nec Christus hic docet, nec vlla Scriptura affirmat, fidei hunc fructum esse, quod semel Christo per fidem aggregati certis securi esse iubeantur. Imò vna illa Scriptura Apostolica manifestè contrarium docet, qua Paulus Gentiles credentes alloquens dicit: *Tu fide stas: noli altum sapere, sed time.* Si timere debet qui fide stat, certè cum illa sua fide, qua stat, securus certus esse non potest. Quid enim securitati magis repugnat quàm timor? Sed quare timere debet? Audiamus Apostolum. *Si enim Deus naturalibus ramis non pepercit, ne forte nec tibi parcat.* id est, Si Deus populo Iudaico, qui semel sterit, & propter carnalem propagationem de semine credentis Abraham, quædamque fidei principia, & eloquia Dei apud illos deposita, in propinqua potentia ad firmiter standum, Christoque venienti credendum erat (vt sapienter disserit August.) tamen propter incredulitatem non pepercit, vide ne & tibi, vt cuique iam *insestus in oliuam es per fidem, & socius radicis ac pinguedinis factus*, id est, omnis diuinæ gratiæ particeps quæ Christo per fidem incorporatis dari solet, propter tuam quoque incredulitatem, si in eam incideris, Deus quoque non parcat. Si enim illi propter incredulitatem fracti sunt, tu, qui iam fide stas, noli altum sapere, noli tibi hoc nomine placere, noli aliis iacentibus insultare, *sed time*, id est, iterum atque iterum cave, ne & tu excidas à fide, ac propter incredulitatem frangaris. Vide ergo (ait Paulus hanc causam studiosissimè persequens) *bonitatem & seueritatem Dei: in eos quidem qui ceciderunt, in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate: alioquin & tu excideris.* Quid clarius, quid disertius contra Caluini hoc loco paradoxum, omniumque hodie hæreticorum communem cum eo in hac parte dementiam, dici potest disputari potuit? Dicit Caluinus: *Qui fide in Christi ouile aggregatus est, certum ac securum esse iubet Christus.* Dicit Paulus: *Qui fide stat, (quod plus est, quàm fide aggregatum esse) timeat ne & ille excidatur.* An Paulus Christo contrarius est? An fide*

lius non est Calvinum mentiri, quàm Paulum Christo contrarium esse?

Atqui Christus dicit de ouibus suis : *Nemo rapiet eas de manu mea.* Dicit hoc quidem Christus, sed de illis ouibus suis quæ per electionem & prædestinationem æternam tales sunt : non de omnibus Christi ouibus qui ad tempus creantur, & in tempore tentationis recedunt, qui fide stant, & adhuc à fide excidere possunt. Sunt oues Christi, veri credentes, veri coram Deo iusti, & iustificati, & sanctificati, qui postea desinunt esse tales. Non credit quidem hoc Calvinus, & quia certitudinem gratiæ & salutis, quæ ex fide talis sit, ponere vult, talis autem certitudo constare nobis in hac vita non potest, nisi ex fide semel accepta constet (fides enim Calvinica & firma persuasio diuinæ benivolentiæ ita concipi potest, vt de ea concepta constare videatur) vult omnino hanc fidem semel acceptam excidere non posse, sed ex ea cuiusque beneficio certos ac securos nos esse debere. Sed contradicit illi Apostolus, qui iubet timere; & hoc ipsum timere, ne *tu excidaris*; & propter hoc ipsum timere, quia fidem deserere aut abicere quilibet potest. Ait enim : *Si permanseris in bonitate.* Ex quo verbo duo sequuntur. Primum quòd bonus erat cui loquitur, deinde quòd ab ea bonitate excidere potuit. Neque enim permanet in bonitate nisi qui prius bonus fuit: neque dici alicui nisi admodum ridiculè potest, *Si permanseris*, qui cadere omnino non potest. An dici iam Sanctis in cælo regnantibus nisi admodum ridiculè potest, Videte in vobis bonitatem Dei, si permanseritis in bonitate, alioquin & vos excidemini? Calvinus enim & tota secta Calviniana tantam in illis, qui semel fidem acceperunt, salutis certitudinem ponunt, vt de ea accepta nunquam excidere queant, non magis sanè quàm beati in cælo de accepta beatitudine. Voluit enim hanc certitudinem de fide esse. Fidei verò tanta certitudo est, vt non solùm falsum illi non subsit, sed nec subesse possit; non solùm non fallat, sed nec fallere queat: ideòque de quo ex fide certi sumus, tam certi & securi de eo sumus, quàm de sua beatitudine beati in cælo. Hoc suum insanum paradoxum Calvinus, quod in Institutione sua longa disputatione stabilire conatur (quam olim ex parte refutauimus) ex his Christi verbis confirmare voluit: *Oues meas nemo rapiet de manu mea*; quæ verba de solis electis intelligenda sunt, non de quibuscunque & omnibus Christi ouibus: inter quas multæ sunt quæ ex propria incredulitate, excidentibus à prima fide

Verborum
Christi
applicatio.
Matth. 24.

De iusti-
ficat. lib. 8.
cap. 24. &
seqq.

in qua stabant, rapi se à diabolo passæ sunt, vt iam ex Apostolo ostendimus.

Oues electæ unde constare possunt. Matt. 24.

1. Cor. 10. Philip. 4.

Hebr. 4.

2. Petr. 1.

Matt. 22.

Qui autem oves electæ sint, qui nō sint, non ex fide semel accepta iudicari debere, sed ex fidei perseverantia constare oportere, tum Apostolus in verbis citatis, tum Christus aperte docuit, dicens: *Qui perseverauerit usque in finem, hic saluus erit.* Hæc autem perseverantia vsque ad cursum consummatum omnes later, tam electos quàm reprobos. Propter hoc dicitur. *Qui se existimat stare, videat ne cadat.* Propter hoc ait etiam ipse electis Apostolus. *Cum timore & tremore salutem vestram operamini.* Quis enim dubitat, quin inter Philipenses, ad quos scribit, aliqui electi fuerint? Propter hoc etiam ad Hebræos idem ait Apostolus. *Timeamus ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiem eius, existimetur aliquis ex nobis deesse.* Hortatur ne quum Iudæi per incredulitatem perierint in deserto, nec in terram promissionis introire potuerint, vt nos quoque timeamus & solliciti simus (quod Calvinianæ securitati ex diametro contrarium est) ne relicta, id est, neglecta & obliuioni tradita vitæ cælestis promissione, existimetur aliquis deesse, id est, ita se gerat vt videatur deficere aut defecturus in via. Hanc enim ob causam dixit B. Petrus eodem Spiritu quo Paulus: *Cui præsto non sunt hæc,* id est, qui cum fide & cognitione Christi varias illas virtutes non habet quas ibi enumerauerat, *cæcus est, & manu tentans,* id est, verè adhuc Christum nescit, per incerta & vāga seu mundi seu carnis desideria ambulans, *obliuionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum,* id est, accepti in baptismo beneficii, & hereditatis cælestis, in quam ibi adoptatus fuit, penitus oblitus. *Quapropter, fratres, magis satagite,* id est, in hoc imprimis & diligenter incumbite, *vt per bona opera, fidei & vocationi vestræ adiuncta, certam vestram vocationem & electionem faciatis,* id est, vobis ipsis & aliis quali certum & firmum appareat, vos à Deo ad fidem vocatos, & ad gloriam electos esse. Nam & inter multos verè vocatos pauci electi, & ipsa aliquando vocatio non nisi ficta & hypocritica fuit. Sed bonorum operum studium fidei adiunctum vtrique certitudinem adfert: studium, inquam, perseveranter adhibitum, ut alia scripturæ docent. De qua perseverantia quum nemo adhuc in cursu suo certus ac securus esse possit, impiè affirmat hæretici, & hoc loco Calvinus, *solius fidei hunc fructum esse, vt illa nos certos ac securos reddat.*

Subiungit paulò post, non tam contra Catholicos hodie quàm

quàm contra doctrinam Apostolicam iam prolatam, & ait:
*Hinc etiam colligimus, quàm insana sit Papiſtarum fiducia, quæ
 in liberum arbitrium, in virtutem propriam, & operum merita
 recumbit. Vocat nefarius impostor liberum arbitrium, & vir-*
*tutem propriam, quæ nec liberi arbitrij solius nec virtutis
 propria opera, sed liberi arbitrij diuina gratia adiuti, & virtu-*
*tis non humanæ, sed diuinæ opera sunt. Talia bona opera, &
 tallum operum merita ponunt Catholici. Nec tamen sic po-*
*nunt, vt in illa recumbant, quod iterum impostor mendax
 affirmat, sed vt iuxta D. Petrum per bona opera certam suam*
vocationem & electionem faciant. Non confidunt in meritis
Catholici, sed in Domino cõfidunt, qui operatur in illis & velle
& operari pro bona ipsius voluntate, sancto que beneplacito.
 Inianam illam fiduciam qua in solam fidem recubit Calui-
 nus, & quam ex hoc Euangelio, veluti ex dulci flore venenũ,
 haurire voluit, Scripturæ a nobis citatæ luculenter refutarũt.

*Impostor
mendax &
duplex.*

2. Petr. 1.

Philip. 2.

Imò si rectè aduertimus, in hoc quoque Euangelio Chri-
 stus illam refutat. Ait enim de ouibus suis. *Oues meæ vocem
 meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me.* Audire
 Christum hoc loco est ei credere & obedire. Alioqui audie-
 bant illi externo auditu, qui oues eius non erant. Has oues
 cognoscit Christus, id est, amat & gratos habet. Istæ quoque
 oues sequuntur Christum: id est, mandatis eius obediunt. *Qui
 enim sequitur me (ait alibi Christus) non ambulat in tene-*
bris, id est, non facit opera tenebrarum, quæ sunt opera dia-
*boli principis tenebrarũ. Aliud enim est, esse in tenebris, quod
 illorum est qui Deum ignorat, & fide certa caret: aliud am-*
bulare in tenebris, quod operatione significat malam & im-
piam. Qui enim male agit, odit lucem; amat tenebras, & am-
bulat in tenebris. Qui autem oues Christi sunt, & sequuntur
*illum, tanquam filij lucis ambulant in dilectione: fructus enim
 lucis est in omni bonitate & iustitia & veritate. Abiiciunt ope-*
ra tenebrarum, & induunt arma lucis, sicut in die honestè am-
*bulantes. Oues igitur Christi & sequentes illũ optimè sciunt,
 non ex sola fide certos & securos de salute se esse posse, sed
 totius vitæ puritatem præterea etiam amplectendam, vt si cor*
eorum eos non reprehenderit, habeant fiduciam apud Deum.

Ioan. 8.

Ioan. 3.

Ephes. 5.

Rom. 14.

1. Ioan. 3.

Non satis habent fide fuisse aggregatos ad Christum, vt se-
 curi sint de salute, sed ad tantam fiduciam concipiendam, se-
 qui se Christum debere, opera tenebrarum fugere, cor irrepre-
 hensibile habere, *ambulare in iustificationibus Domini sine
 querela, optimè norunt. Neque ita tamen certos & securos de
 fide,*

Luc. 2.

Hebr. 3.

fide, sed fiduciam bona spe plenam concipere se posse et Scripturis didicerunt. *Domus Christi sumus nos* (ait Paulus) id est, ad Christi ouile pertinemus, si fiduciam & gloriam spei usque ad finem firmam retineamus. Sed hæc fiducia & gloria spei in quo fundetur, paulò post aperit dicēs: *Participes Christi effecti sumus, si tamen initium substantia eius usque ad finem firmum retineamus.* Neque verò hæc eò tantum dicta sunt, ut tanquam boni filij Deum patrem non offendamus, nosque non ingratos acceptis beneficiis demonstremus, per quã fiduciam elabi conatur Calvinus; sed præterea, ne Deum patrem offendentes à salute promissa vel etiã dari cœpta excidamus. Quod his verbis D. Petrus docet, *Si Patrem invocatis Deum, qui sine acceptione personarum iudicat secundum uniuscuiusque opus, in timore incolatus vestri tempore conuersamini.* Docet Deum Patrem non secus filios castigare quàm seruos, & à prima vocatione relapsos sine acceptione personarum iudicare, ideòque cum timore diuini iudicij in hac peregrinatione nostra viuendum esse. Hæc omnia fiduciam Caluinianam, quam ex hoc Euangelio stabilire voluit, penitus subuertunt.

Inspir. lib.
3. cap. 2.
num. 26.
2. Petr. 1.

Certitudi-
nis Calui-
niana in-
ficta.
Cap. 4.
sect. 20.

Et videre quàm hæc Calviniana doctrina scelerata & insipia est. Theodorus Beza, Caluini Genevæ successor, in sua de dei confessione, quam vocat, ita scribit: *Affirmo eum qui semel vota sua vita senserit certum veræ fidei testimonium, futurum esse debere de ea non modò permanente, sed etiam permanens ad finem usque, tum quoque quum ea tempora interierint, quibus abesse penitus veræ fidei testimonium videatur.* Hæc ille. Veræ fidei testimonium vocat, bona opera sanctificationis nostræ per Spiritus sancti effectus. Hoc testimonium penitus abesse censet, quando in horrenda peccata incidunt cœti, sicut David adulterium atque homicidium perpetrasset. Petrus Christum negans, quos pro exemplo in medium adducit, & ait illos, *quum sic fœdissimè lapsi essent, incubuisse anchoræ illi testimonio quod Spiritus sanctus testabatur ipsorum spiritui: eos nimirum quamvis fœdissimè lapsos, tamen in numero filiorum Dei censerit, ac proinde remissa esse illis peccata.* Hæc ille ibidem. Hæc est ergo fides & fiducia Calviniana, certus & securus sis te ouem esse Christi, & ex numero electorum, quos nemo rapiet de manu eius, satis esse, si semel tota vita veræ fidei testimonium, videlicet bonum aliquod opus & sanctificationis effectum in teipso sentias; tunc enim vera fides, quæ sola iustificaris, ad finem usque permanens

Beza do-
ctrina exc-
rabiliter
insipia.

nebit, etiam tūm quando fœdissimè lapsus fueris. Adhuc enim testabitur tuo spiritui Spiritus sanctus, quia semel hoc testatus est, te esse filium Dei, & proinde remissa tibi esse peccata. An vlla esse potest magis epicurea, magis impia, & athea sententia quàm hæc est? Si enim vel semel in tota vita cum recta in Christum fide, eiusque erga te beneficia ac promissiones suaviter recolens, aliquod opus bonum ac sanctum præstiteris, putà semel orationem Dominicam deuotè recitaueris, aut vnā pauperi eleemosynam propter amorem Christi erogaueris, omnia tibi salua ac tuta sunt, nisi salua esse possunt. Tamen cum Dauide adulteres, aut cum Petro Christum neges, aut cum Beza Candidam simul & Audebertulum in tuo sinu foueas, certus es de salute, certus es de remissis tibi peccatis, certus es te esse filium Dei, & hoc Spiritus sanctus tuo spiritui testatur. Te adulterum Spiritus sanctus filium Dei esse dicit. Te Christum negantem Spiritus sanctus filium Dei esse dicit. Nec gemitus Davidis, nec lacrymæ Petri necessariae tibi sunt. Semel fuisti filius Dei per fidem & Spiritum sanctificantem. Dubitare non debes, quia huiusmodi semper permanes, etiam fœdissimè lapsus. Hoc certè iam nō mysterium iniquitatis est, sed voces illius sunt qui hoc mysterium operatur, qui *homo peccati & filius perditionis* ab Apostolo vocatur, voces Antichristi sunt. Quid enim ille homo peccati ad peccati regnum stabiliendum apertius & accommodatius adferre poterit, quàm hæc doctrina adfert? Quid filius ille perditionis ad perdendas animas efficacius proferet, quàm quod iste Calvinista protulit?

Bellis tamen vt sibi videtur similibus doctrinæ suæ turpitudinem fucare, & imprudentis lectoris oculos perstringere conatur. *Qui colligunt* (inquit) *falsam esse fidem nostram, quia* *certo tempore eius effectus non apparent, perinde argumentantur, ac si quis colligeret nullum esse verum ignem, ubicunque nulla flamma collucet; vel hyeme non viuere arbores, quoniam nec folia, nec fructus edunt.* Atqui non hîc agitur de effectibus fidei aliquando non apparentibus, sed de effectibus veræ fidei in sensu Bezæ, id est, fidei cum vitæ sanctitate coniunctæ planè contrariis, eamque penitus tollentibus. Ignis ardere potest sine flamma, sed non ardet extinctus. Arbor in hyeme viuit sine foliis & fructu, sed non viuere si stirpitis euulsa iaceret. Adulter, homicida, abnegans fidem, dum hos actus exercet, Spiritum S. in se penitus extinxit. *Neque enim* *habitabit in corpore subdito peccatis; est arbor radicitus euulsa,* quia

2. Theff. 2.

Vbi supra.

Sapient. 1.

2. Cor. 13.

quia charitatem non habens, quæ radix salutis est, apud Deum nihil est, dicente Apostolo: *Si charitatem non habueris, nihil sum.* Deinde non de momentaneo bonorū operum defectu aut etiam in graue crimen prolapsu hīc agitur, sed de perpetua (vnico tantūm per totam vitam excepto pietatis actū) flagitiosæ vitæ impuritate. Cum illa enim stare salutē possit ac certò stare Beza vult.

Alia adhibet similia non minus inepta, vel insana potius. Nam post illa scēdissima verba primo loco à me citata subiungit. *Neque enim infans recens natus idcirco non est prorsus anima rationis particeps, quòd nullum eius usum, experitur: neque ebrium hominem dicimus ratione & intelligentia spoliatum, etiamsi neque mens neque pes in eo officium suum neque vitalis omnis facultas eum deseruit, qui est ad tempus mortuo quàm viuo similior.* Hæc ille, quasi de eo fideli agitur, qui ab opere bono interdum cessaret, nullum in eternum men perpetrans: in quem tamen nec ista similia per omnia quadrarent, quòd latius hīc explicare extra propositum est. Atqui Beza suum electum fidelem qui semel tantūm in vita veræ fidei testimonium in se senserit, nec vt infantem in usu rationis fingit, nec vt hominem ebriū ponit, qui ad tempus nescit quid faciat, nec vt aliquem qui apoplexia tactus mortuo similior quàm viuo ad tempus appareat, deseri (nec enim in tota vita tanto stupore suos electos afficere volet) sed in suo fideli & electo ponit scēdissimos lapsos quales Dauid & Petrus perpetrarunt, qui bene vigiles summi compotes ea commiserunt, & quales tota vita homines inlertati committunt, nec veluti ebrii, nec veluti infantes, nec veluti mortui, sed ad actiones impias, quas proferunt, vigilantissimi, astuti, seduli, viuaces. Nec in eis ad tempus, sed per totam vitam (vnico excepto pietatis actū) persistere possunt.

Caluinista
quales filij
Dei.

Nempe volunt Calvinistæ electi Dei, quum eos rapere viderent, rari, sacrilegia, rapinas committere videmus, quum secum inebriari, occidere, mentiri, fallere, omnem denique suam Deum impietatem, siue in homines iniustitiam, exercere videmus, vt toto illo tempore eos pro filiis Dei iustis & sanctis coram Deo nihilominus habeamus; ea verò quæ perpetuantur quasi somno cuidam, & apoplexiæ qua correpti interea tribuamus. Lepidi homines dum opera diaboli faciunt, filij Dei esse volunt. Vnum adhuc simile profert Beza quod licet mulandum non est. *Sciatis (inquit) isti qui hanc doctrinam oppugnant, quasi aditum patefaciunt ad peccandi licentiam.*

non aliter id colligere, quàm si dicerent homines instrui ad abstinendum à cibo & potu, vel ad otium institui, quum certum esse ac prefixum vita nostra terminum affirmamus, qui præteriri non poterit. At verò quàm ista collectio alteri sic dissimilis, statim apparebit. Qui dicit certum esse cuique vitæ suæ terminum à Deo præstitutum, non docet eum à cibo & potu abstinere, quia media illa nota & necessaria, quum hoc dicit, non tollit. Imò quia terminus cuique talis vita est, nec sine cibo & potu transigi vita potest, certum & indubitatum est, eum, qui vitæ terminum præscripsit, pariter facturum ut vsque ad illum terminum alimentum victuro non deficiat. Sic dicunt sanè Catholici, omnes saluandos, ad ipsam salutem ab ipso Deo infallibiliter prædestinari. Sed dum hoc dicunt, pariter docent huius diuinæ prædestinationis effectum non solum vitam æternam, sed ipsa quoque media esse quibus ad eam peruenitur: nempe fidem, charitatem, aliâque pietatis opera, sine quibus vita æterna adultis, & operandi tempus habentibus, non datur. Docent quoque impios in impietate finaliter perseuerantes de numero huiusmodi prædestinatorum esse non posse. Et ad hanc quidem sanam & orthodoxam doctrinam similitudo à Beza allata optimè quadrat: neque ad peccandi licentiam illa aditum patefacit, sed totius pietatis ac sanctitatis necessitatem in omnibus prædestinatis ponit. At verò Beza doctrina à simili proposito longissimè abest: & ut in eadem materia maneamus, hæc eius recta & genuina similitudo est. Quemadmodum qui alicui diceret; Charissime, vitæ tuæ terminus à Deo præscriptus est, qui præteriri non poterit, quare siue cibo & potu continuo utaris, siue non utaris (modò semel in vita illis usus fueris) ad illum vitæ terminum certissimè peruenies; iste haud dubiè eum ab abstinentia cibi & potus reuocasse, & interitus corporis, qui inde necessario sequeretur, causa fuisse, merito iudicaretur: sic omnino Theodorus Beza & tota schola Calviniana, quæ sic Christianum alloquitur; Dilecte frater, si vel semel in tota vita tua sculeris te vita gratiæ vivere, & veræ fidei testimonium habere, opera videlicet bona, & sanctificationis tuæ fructus, certus sis & securus te illam fidem perpetuò habituram vsque ad finem vitæ, ideòque saluandum, utcunque illius fidei fructus & testimonia per reliquam vitam non appareant; per hanc impiam doctrinam ad peccandi licentiam aditum patefaciunt, & electorum suorum peccata nihil illis ad salutem obesse, quia vel statim remittuntur, vel non nisi quasi dor-

*Epicurea
Beze do-
ctrina ad
oculū de-
monstra-
tur.*

mientes illa perpetrarunt, impiè docent: ideoque illis, qui hanc eorum doctrinam amplectuntur, æternæ perditionis causam dedisse meritò censendi sunt.

Et ad hoc quidem certissimum æternæ perditionis præcipitium Calviniana ac Bezana præsumptio necessario trahitur. Cuius tamen apertam temeritatem, ipsius Caluini alia disputatio manifestam facit. Disputans ille contra fiduciam specialis auxiliij diuini in his qui castitatem vouent (quos ideo ait temere vouere, quia de dono illo certi & securi esse non possunt) sic scribit. *Non est quòd causentur se non nisi gratia Dei fretos votum hoc nuncupare. Quum enim Deus non omnibus dare pronuntiet, (hoc enim ex eo consequi putat quòd Christus dixit, Non omnes capiunt verbum hoc) fiduciam specialis doni concipere nostrum non est.* Atqui eodem modo multòque verius contra hanc certitudinem peculiaris electionis, quam statuit Calvinus, nos arguimus. Non est quòd causetur Calvinus, Beza, aut alius quiuis illorù pessimo sermone deprauatus, se non nisi diuinæ beneuolentiæ promissionibus fretos, *indubitata salutis expectationem præsumere* (sunt verba Caluini) & hanc electionis suæ particularis certitudinem audacter sibi vendicare, vt Beza loquitur. Quum enim discretè dixerit Christus, *non omnes vocatos esse electos, nec omnes ingredi angustam portam qua ducit ad vitam*, imò contra paucos tales esse; hanc indubitata salutis expectationem præsumere, aut hanc particularis electionis fiduciam animò concipere, nec concipere tantùm, sed & firmissimè sibi persuadere, profectò multo minus nostrum est. Hæc, vt dicitur Caluini disputatio certitudinem hanc, quam ponit, manifestè subuertit.

Est tamen longè alia ratio in concipiendo fiduciam doni castitatis, quàm in præsumendo donum electionis particularis. Ratio enim cur omnes non capiunt donum castitatis, ex bona parte in nobis ipsis est, quia nolumus hoc donum habere; non adimus Dominum precibus vt illud nobis largiatur; non alia media adhibemus, quibus illud vel impetrari vel conseruari potest; vt ad illa Christi verba alibi contra Calvinum disputauimus. Ratio cur non omnes electi sint, in solo Deo est, qui pro suo beneplacito elegit quos ipse voluit aut constitutionem mundi, nec in nostra potestate villo modo est, vt de numero electorum simus si ex eo numero in diuina electione non sumus, tamen vt inter electos eius deputemur, & cum electis ab eo coronemur, nostrum omnino sit omnem operam

Caluiniana certitudo ex ipso Caluino refutatur. Institut. lib. 2. c. 13. num. 17.

Institut. lib. 2. c. 2. num. 15. Matth. 20. & 7.

Castitatis donum non vanè præsumitur.

operam legitimè certando dare, & nostrā electionem per bona
 opera certam facere, certam dico non Deo, sed nobis: quia
 certum ex diuinis Scripturis est, eos qui malè agunt, regnum
 Dei non possidere, & nisi qui legitimè certauerit, neminem coro-
 nari. Quæ tamen tota certitudo nostra, spei est, nõ fidei. Glo-
 riamur in spe gloriæ filiorum Dei: quæ gloriatio tunc firma &
 certa est, quando id quod sequitur in nobis locum habet. Non
 solum autem, sed & gloriamur in tribulationibus. Si enim com-
 patimur, & cõglorificabimur. Sed nullas cõditiones admittunt
 hæretici. Certi & securi esse volunt. Non est illis satis ancho-
 ram spei firmam tenere, quam Deus proposuit timentibus
 eum. Nouos sibi certitudinis fidei funes fabricauerunt: sed qui-
 bus suffocantur, non sustentantur; & qui laqueus ad ruinam
 sint, non solatia ad salutem. Diuinæ electionis certitudinem
 & nullam esse in hac vita, & optimis ex causis nullam esse de-
 bere, sapienter docet his verbis S. Augustinus. *Quis ex multi-
 tudine fidelium, quamdiu in hac mortalitate uiuitur, in nume-
 ro predestinatorum se esse presumat? quia id occultari opus est
 in hoc loco, ubi sic cauenda est elatio, ut etiam per Satana an-
 gelum, ne extolleretur, tantus colaphizaretur Apostolus. Hinc in hac vi-
 ta nulla.*
 & Apostolis dicebatur, Si manseritis in me, dicente illo qui vi-
 dit illos sciebat esse mansuros. Et per Prophetam, Si volueritis
 & audieritis me, cum sciret ipse in quibus operaretur & velle.
 Et similia multa dicuntur propter huius utilitatem secreti, ne
 forte quis extollatur, sed omnes etiã qui bene currunt timeant,
 dum occultum est quod perueniant. Propter huius ergo utilita-
 tem secreti credendum est, quosdam de filiis perditionis, non ac-
 cepto dono perseverandi usque ad finem, in fide que per dile-
 ctionem operatur, incipere vivere, & aliquandiu fideliter ac-
 iuste vivere, & postea cadere, neque de hac vita priusquam hoc
 eis contingat, auferri. Quorum si nemini cõtigisset, tam diu ha-
 berent homines istum saluberrimum timorem, quo vitium ela-
 tionis opprimitur, donec ad Christi gratiam, qua piè uiuitur,
 peruenirent: deinceps iam securi nunquam se ab illa casuros.
 Quæ presumptio in isto tentationum loco non expedit, ubi tan-
 ta est infirmitas, ut superbiam possit generare securitas. Hæc
 Augustinus. Quæ omnia contra Calvinianam præsumptio-
 nem plurimum valent. Tamen enim Calviniana securitas
 superbiam non generat, de qua Augustinus loquitur, nempe
 de vitæ puritate & sanctitate, quam Calvinus non requirit,
 tamen aliam superbiam generat multo deteriorem, nempe
 qua præsumit homo totus impius se esse filium Dei propter

solam fiduciam diuinæ benevolentiae. Si enim ad elationis vitium opprimendum necessarius est perpetuus timor, & peculiaris electionis ignoratio; quanto magis ad tam impiam præsumptionem opprimendam idem necessarium erit! Si quos certò constabat Christo electos esse, eosdem ad perseverantiã fidei & charitatis hortatur Christus, (hoc est enim *manere in Christo*) quanto magis quos ex nulla revelatione constat electos esse, seipso perpetuò hortari, & sollicitè contendere debent, ut maneat in Christo, non fide tantùm & fiducia, sed charitate, & faciendo voluntatem eius! Sed contra hanc execrandam securitatem & certitudinem electionis particularis quam ex hoc Evangelio stabilire Calvinus voluit, propter illa Christi verba, *Nemo rapiet oves meas de manu mea*, quum alia innumera vtiliter dici & adferri possent, his paucis contentus ero: tum quia hæc pauca præsentimilitudo sufficiunt, tum quia de hoc argumento latius alibi disputauimus.

In opere de
Iustificat.
lib. 9.

30. Ego & Pater vnum sumus.

Ariana
hæresis re-
suscitanda
fenestram
Calvinus
aperuit.

Ioã. 10. 38.

Quum hæc verba tum ex ipsa contextus consequentiã, tum ex doctissimorum & vetustissimorum Patrum expositionibus, unitatē substantiæ & existentiæ diuinæ in Christo cum Deo Patre luculenter doceant; impius Calvinus & rem ipsam hoc loco negat, & veteres Patres discretè reprehendit. Sic enim in hunc locum scribit. *Abusi sunt hoc loco veteres, ut probarent Christum esse Patri consubstantialem. Neque enim Christus de unitate substantiæ disputat, sed de consensu quem cum Patre habet: quicquid scilicet geritur à Christo, Patris virtute confirmatum iri.* Sic iterum quum Iudæi propter hæc Christi verba melius intellecta quàm intelligere voluit Calvinus, dicerent eum blasphemare, quia cum homo esset, faceret seipsum Deum, Christus eorum intelligentiam non corrigeret aut reprehenderet, sed comprobaret & confirmaret dicens, *Si mihi nõ vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis & credatis quia Pater in me est, & ego in Patre* (ad quæ verba statim quærebant eum apprehendere, quasi iterum repetentem se Patri æqualē esse) hæc rursus verba luculentissima in fauorem Arianae hæresis, iterum depravat Calvinus dicens. *Idem repetit Christus quod supra alijs verba dixerat: Ego & Pater vnum sumus. Pater (inquit) in me est, hoc est, diuina virtus se in me profert: Et ego in Patre sum, hoc est,*

est, nihil ago nisi auspicijs Dei: ita ut mutua sit inter me & Patrem coniunctio. Neque enim hic de essentia unitate sermo habetur, sed de manifestatione diuina potentia in Christi persona, unde constabat diuinitus missum esse. Hæc ibi. Eodem adhuc modo, eademque impietate, eadē Christi verba in postremo ante passionē sermone studiose repetita, ut discipuli eum id crederent esse quod erat, Deum verum Deo Patri æqualem, deprauat iterum Calvinus. Dicenti enim Philippo, *Domine, ostende nobis Patrem, & sufficit nobis*, respondit ei Iesus: *Philippe, qui videt me, videt & Patrem meum. Non credis quod ego in Patre & Pater in me est? & rursus: Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me est? Alioquin propter ipsa opera credite.* Hæc verba (ait Calvinus) non ad diuinam Christi essentiam refero, sed ad modum reuelationis. Nec simpliciter disputat Christus quid sit in se, sed qualis debeat agnosci à nobis. Virtutis potius quàm essentia elogium est. Hæc ille ibi. Luculentissima diuinæ Scripturæ verba, quibus Christus verus Deus, & Patri, quoad substantiam, æqualis probatur, & contra impios Arianos à doctissimis Patribus probari semper solet, homo procax & superbus, vel ut Ariana hæresi fenestram aperiret nouam, vel ut præter ac supra veteres eruditissimos ac sanctissimos Patres aliquid singulariter sapere videretur, penitus deprauat.

Ioan. 14.

Et primùm quidem ex ipso contextu, de unitate substantiæ, & non voluntatis, Christum dixisse, *Ego & Pater unum sumus*, ipsa causa dicendi manifestè docet. Quum enim electos vocasset *oues suas*, & se eis vitam æternam dare affirmasset, addens quoque quod nemo raperet eas de manu eius, quia hæc omnia diuinæ solius potestatis essent, ideòque Iudæis hæc à Christo nimis arroganter dicta videri possent, duplici argumento potestatem suam confirmat. Primùm, quia ut homo à Deo Patre summam potestatem ipsamque diuinitatem naturæ suæ humanæ hypostaticè coniunctam accepit, *Pater meus*, inquit, *quod dedit mihi, maius omnibus est: & nemo potest rapere de manu Patris: vbi intelligitur conclusio, Ergo nec de mea.* Alterum argumentum est, quia ipsemet Deus quoque est, & eiusdem cum Deo naturæ ac potestatis: propter quod dicit, *Ego & Pater unum sumus*. Sic hunc locum tractat D. Basil. lib. 1. contra Eunomium. Eodem modo interpretatur Ambrosius lib. 3. cap. 18. de Spiritu S. & de fide lib. 1. cap. 1. Chrysostomus quoque homil. 60. in Ioannem, vbi notat optimè inferri. *Si unus sunt*

Arianismus Calvinus refutatur.

potentia & virtutis, esse etiam unius & eiusdem substantia. Quare hunc imprimis locum opposuerunt Patres Arianis, ut Filium Patri nec *ὁμοῦσιον*, nec *ὁυσιον*, sed *ὁμοῦσιον*: id est, nec similis tantum naturæ (ut olim Eanomius) nec simul habentem essentiam, quasi radicalem ac primitivam à seipso, ut hodie Calvinus) sed consubstantialem, siue eiusdem planè substantiæ cum Patre, id est, à Patre, non à seipso, quia Dei filius est. Sic Athanasius serm. 4. contra Arianos, & aliis multis in

*Calvini
glossa A-
rianorum
evasio.*

*Vide An-
tonii Pos-
sevini de
atheismis
heretico-
rum.*

*In Præfat.
refutat
blasphemiam
Apolog.
Danai,
an. 1583.*

Ioan. 5

locis, & Hieronymus ad Esa. cap. 6. Glossa autè Calvini, quod de consensu voluntatis, non de unitate essentiæ Christus illa verba dixit, ipsissima fuit Arianorum evasio, ut refert S. Augustinus, eamque refellit contra Maximianum Arianorum Episcopum lib. 2. ca. 12. & lib. 3. cap. 12. Hæc sanè ob causam novè hodie Arianis in Transilvania & Polonia, in publica disputatione cum ipsis Lucheranis & Calvinistis habita, circa huius loci sententiam Calvinum iudicem appellarunt, & ab ipso Calvino Arianam se accepisse doctrinam professi sunt. Quæ in Transilvania sicuti ex Catholicis sunt Lucherani, ex Lucheranis Calvinistæ, sic ex Calvinistis sunt novi Arianis: & sicur Calvinistæ multa à Luthero se accepisse ostendunt, propter quæ deserto Luthero sua singularia dogmata ipse Zwinglius ac Calvinus orbi obtulerunt; sic Ariani multa se tam à Luthero quàm à Calvino accepisse profitentur, propter quæ desertis utrisque Arianis esse malunt quàm Catholicis Christianis. Inter cætera autem hic vnus locus & alia à me citata tanto studio à Calvino deprauata, hanc audacibus & impiis hominibus occasionem deiere. Quo nomine rectè & merito Calvinistas accusat primarius quidam Lucheranus, Iacobus Andreas Smidelinus, Tubingensis Academiae, ut seipsum scribit, Doctor & Cancellarius. *Minimè* (inquit) *mirandum est, ex Calvinianis in Polonia, Transilvania, & Hungaria, quæ in locis, quamplurimos ad Arianismum, quosdam etiam ad Mahometismum accessisse, quorum impietati hæc Calviniana doctrina viam parat.* Hæc ille, citatis quibusdam Calvini in Christum blasphemis, & diuinæ Scripturæ depravationibus. Vix enim apud Ioannem (qui diuinitatem Christi maxime astruebat, propter ipsum Cerinthus qui eam negabat) vnus locus est qui Christum esse Deum doceat, quem suo fomento Calvinus non corrumpat. Præter loca superius citata pauca adhuc adiciam. Ad illa Christi verba, *Pater dignus Filium, & omnia demonstrat ei quæ ipse facit*, Patres reprehendunt, qui ex his verbis Christi diuinitatem astruunt. Dicitur enim

enim Pater demonstrare Filio omnia quæ facit, quia cognitionem quam habet Filius, Pater dat. Communicat enim Pater Filio scientiam cum essentia, & hoc est demonstrare: sicut Filium discere à Patre, seu videre facientem Patrem, est accipere cognitionem à Patre sicut & naturam. Sic hæc verba exponunt doctissimi Patres, Cyril. Alexand. & S. August. in suis ad hunc locum commentariis. Sed hic bonus Calvinus, magis Arianis fauens quàm doctissimis Patribus deferens, ait. *Quàm dura sit & coacta veterum expositio, nemo non videt.* Quod autem illic adfert, ita durum & coactum est, ut Christi disputationem, qui se hic Deo æqualem ostendere voluit, prorsus inanem faciat. Simili arrogantia & impietate vitur in illis Christi verbis: *Hunc enim Pater signavit Deus.* Causam illi reddit Christus non solum cur filius hominis cibum vitæ æternæ dare possit, sed etiam cur caro ista secundum quam erat filius hominis, eibus possit esse vitæ æternæ: quod verumque in præcedentibus dixerat. Nempe quia *hunc Pater signavit Deus*: id est, huic homini Pater velut sigillo diuinitatem impressit & vniuit. Sic hunc locum exponunt S. Augustinus, S. Hilarius, & S. Cyrillus Alexandrius, omnes hæreticorum sui temporis antagonistæ fortissimi, & Scripturarum interpretes diligentissimi. Sed horum sententiam in fauorem Arianorum rursus taxat Calvinus. *Perperam hunc locum veteres ad diuinam Christi essentiam torserunt, quasi signatus dicitur, quia character est & expressa imago Patris.* Hæc est rursus hominis arrogantia qua Patres taxat, & impietas qua Catholicos contra Arianos exarmat, & fortissima diuinarum Scripturarum tela è manibus eripit. Sed non est hic impietatis eius finis aut arrogantia modus. Quum illa Christi verba, *Non possum ego à meipso facere quicquam*, studiosè admodum exponant SS. Patres, ut diuinæ eius naturæ nihil præiudicent, ideòque tam secundum diuinam naturam, quàm secundum humanam illa intelligi posse doceant; secundum diuinam quidem, quia sicut essentiam sic omnem operationem à Patre accepit, cuius filius naturalis est, (in quem modum Ambrosius, Augustinus, Chrysostomus, & Cyrillus hæc verba interpretantur,) secundum humanam verò, quia iuxta illam à Deo totum accepit quod habuit, sicut & nos, ut idem Cyrillus & D. Hieron. lib. 2. aduersus Pelagianos accipi posse iudicant, totam hanc SS. Patrum diligentiam & iudicium Calvinus pro more suo flocci faciens, magisque Arianis patrocinari, quàm doctissimis Ecclesiæ luminibus subscribere

Cyrl. lib.
2. cap. 137.
in Ioan.

August.
tract. 21.
in Ioan.

Ioan. 6.

August.
tract. 25.
in Ioan.
Hilar. lib.
8. de Tri-
nitate.

Cyrl. lib.
3. cap. 29.
in Ioan.
Ioan. 5.

Serm. 20.
in Psalms
118.

Tract. 22.
in Ioannē.

Homil. 38.
in Ioan.

Lib. 2. cap.
1. 16. in
Ioan.

volens, ad eundem locum ita garrit. *Superuacuum foret hic subtiliter disputare, à seipso an aliunde possit filius Dei, quod ad aeternam eius diuinitatem spectat. Neque enim talibus argutiis nos occupare voluit. Proinde nulla erat causa cur se tam anxie torquerent veteres in repellenda Arii calumnia.* Hæc idcirco homo impius facit, vt suam peculiarem & nouam aeternam

Caluini propria hæresis circa filiū Dei. *trix* in filiū Dei, qua vult filium Dei à seipso Deum esse, non à Patre, aliquo modo stabiliat. Quam eius nefariam hæresim, vt & alias permultas, circa Beatiss. Trinitatis ac Christi diuinitatis mysteria, ex ipsius Caluini scriptis diligenter collegit, doctèque refutauit, Franciscus Feuardenius Gallus, vt de fide Catholica præclare meritis.

*In Dialo-
gis contra
174. hære-
ses Caluini* Vnum adhuc exemplum adiciam, quo Caluini impietas luculentior apparet. Celebris est ille sermo quo Christus dixit, *Pater maior me est*, nec in ore Arianorum aliquid frequentius. Illi enim (ait ad hæc verba Caluinus) vt Christum potentiam refert, quasi ideo hæresis damnati essent, quod filium Dei à Patre, & ex Patre esse, ac ratione originis secundam diuinis personam dicerent, quod reuera Caluinus negat, vt modò dictum est; quum potius idem hæretici fuerint, quia Christum esse Deum omnino negabant, & creaturam esse, quamuis non sicut cæteras creaturas, impie assererent, quæciebant minorem esse Patre. Patres orthodoxi, vt tali calumnia ansam præciderent, dicebant hæc verba debere ad humanam naturam referri. Atqui vt impie (nempe in sensu Caluini iam explicato) hoc testimonio abusi sunt Ariani, ita nec recta consentanea fuit Patrum solutio. Hic enim neque de humana Christi natura, neque de aeterna eius diuinitate sermo habetur.

Ioan. 14. Hæc ille impius: quasi Christus hoc loco disertissime de sua exaltatione non sit loquutus. *Vado* (inquit) ad Patrem, quia *Pater maior me est*, id est, vado exaltandus & glorificandus, deposita iam exinanitione ac humilitate mea, completa dispensatione quam suscepi. Patres tamen diligentissime hæc verba expendunt ac trutinant, & vel ratione originis Patrem se vt Deo maiorem vocasse Christum exponunt (vt aliquando Athanasius, Basilus, Nazianzenus, Hilarius, Origenes) vel ratione humanitatis, quod clarum ac perspicuum est, vt idem Hilarius lib. 9 & D. Augustinus tract. 78 & Leo Magnus sermone 3. de Pentec. idem quoque Athanasius in disputat. contra Arianos in Conc. Nicæno, & coram Probo Iudice, demum Cyrillus in Ioan. lib. 10. cap. 9. Neutrum tamen ab-

Orat. 2. eöt. Arianos. Lib. 4. contra Eunomium. Orat. 4. Theolog. Lib. 9. & 11. de Trinitate. Homil. 2. indiuerfos.

mittit Calvinus, magis eligens Arianorum causam in medio relinquere, quasi necdum satis refutatam, quam grauissimorum Patrum iudiciis sese accommodare. Minus nunc miretur quisquam si in dogmatibus hodie controuersis tam procaciter Calvinus cum suis vniuersæ Antiquitatis testimonia ac iudicium reiiciat, postquam in eo dogmate quod nobiscum amplecti videri vult, Patrum tamen expositiones penitus negligit atque contemnit. Sic nempe nouis Arianis latissimam fenestram aperire Calvinus voluit. Idem in Iudæorum gratiã quã diligenter præstiterit, ex multis diuinæ Scripturæ testimoniis insigniter è Caluino deprauatis luculenter ostendit Aegidius Hunnius in Academia Vitebergensi Professor.

In libello
Caluinus
Iudæorum
an. 1593.

IN IOANNIS CAP. XI.

Infremuit spiritu, & turbauit semetipsum.

DOCTE aperte hic locus, docentque doctissimi Patres, turbationem hanc, quam Christus hic ostendit, non fuisse in eo, sicut in nobis frequenter est, inuoluntariam, sed liberam, liberè que pro tempore & loco à seipso certa deliberatione assumptam. Dicit enim textus: *turbauit seipsum*. Non dicit, turbatus est. Sic instante passione, *cœpit contristari & mœstus esse*: id est, quando voluit, & ante vllam iniectam necessitatem, liberè suos affectus ad tristitiam & dolorem voluntarium, proposito sibi imminente passionis obiecto, excitauit. Quare D. Hieronymus ad illum locum. *Aliud est contristari, aliud incipere contristari: quia propassio in Domino erat, passio humana non erat*. Sic D. Augustinus in hunc ipsum locum. *Turbaris tu nolens, turbatus est Christus quia voluit: Esuriuit Iesus, sed quia voluit: Dormiuit, sed quia voluit: Contristatus est, sed quia voluit. Mortuus est, sed quia voluit. In illius potestate erat, sic vel sic affici vel non affici. Anima & caro Christi cum verbo Dei vna persona est, vnus Christus est. Ac per hoc vbi summa potestas est, ibi secundum voluntatis nutum tractatur infirmitas: hoc est, turbauit semetipsum. Hæc Augustinus. Et adhuc alio in loco. *Ipsè Dominus Iesus in forma serui agere vitam dignatus humanam, sed nullum habens omnino peccatum, affectiones humanas adhibuit, vbi adhibendas esse iudicauit. Neque enim in quo verum erat hominis corpus, & verus hominis animus, falsus erat humanus affectus. Cùm**

Christus
humanos
affectus
liberè susce-
pit.

Matt. 26.

In Com. ad
cap. 26.

Matth.
Tract. 49.
in Ioan.

De Ciuit.
Dei li. 14.
cap. 9.